

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 13 listopada 2025 r.,

wa posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.

w sprawie **M. L.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k.

z powodu skargi obrońcy oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 30 maja 2025 r., VII Ka 1014/24,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Głubczycach

z dnia 5 września 2024 r., II K 276/22,

p o s t a n o w i ł
oddalić skargę,

UZASADNIENIE

Oskarżony M. L. wyrokiem Sądu Rejonowego w Głubczycach z dnia 5 września 2025 r., sygn. akt II K 276/22, został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k.

Od powyższego wyroku apelację wniósł oskarżyciel publiczny, wskazując na uchybienia, których miał dopuścić się Sąd Rejonowy w Głubczycach, tj. błędów w ustaleniach faktycznych, a ponadto obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia - art. 202 § 1 i § 5 k.p.k. poprzez zaniechanie zasięgnięcia opinii sądowo - psychiatrycznej dot. oskarżonego M. L. , pomimo iż z uzyskanej dokumentacji medycznej wynika, że M. L. leczy się psychiatrycznie. W

konsekwencji, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Opolu po rozpoznaniu apelacji oskarżyciela publicznego, wyrokiem z dnia 30 maja 2025 r., sygn. akt VII Ka 1014/24 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Głubczycach do ponownego rozpoznania. Sąd II instancji jako podstawę prawną rozstrzygnięcia wskazał art. 454 § 1 k.p.k.

Skargę na wyrok Sądu Okręgowego w Opolu wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił naruszenie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., polegające na niezasadnym uchyleniu przez Sąd Okręgowy w Opolu wyroku uniewinniającego oskarżonego M. L. od popełnienia zarzucanego mu czynu i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, bez uprzedniego przeprowadzenia przez sąd odwoławczy niezbędnego postępowania dowodowego - dowodu z opinii biegłego psychiatry - mimo istnienia w sprawie poważnych wątpliwości co do poczytalności oskarżonego w chwili zarzucanego czynu, o czym świadczyły zarówno informacje ujawnione w aktach sprawy, jak i zarzuty apelacyjne oskarżyciela publicznego, co doprowadziło do niewłaściwego zastosowania wyjątku od zasady merytorycznego rozpoznania sprawy przez sąd II instancji oraz do obejścia zakazu reformationis in peius wynikającego z art. 454 § 1 k.p.k., przy jednoczesnym zaniechaniu rozważenia możliwości wydania orzeczenia kończącego postępowanie, tj. uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 31 § 1 k.k.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Opolu jako sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z treścią art. 539 a § 3 k.p.k. skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zgodnie zaś z art. 437 § 2 k.p.k., Sąd odwoławczy zmienia zaskarżone

orzeczenie orzekając odmiennie co do istoty lub uchyla je i umarza postępowanie, w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. lub 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Zgodnie z art. 454 k.p.k. Sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie.

W badanej sprawie Sąd odwoławczy uchylił orzeczenie sądu I instancji, gdyż stwierdził, że trafne są zarzuty sformułowane w apelacji prokuratora dotyczące błędu w ustaleniach faktycznych, których dopuścił się Sąd I instancji. Zestawienie dowodów w postaci wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadka W.B. doprowadziło Sąd II instancji do wniosku, że w chwili, gdy oskarżony przyjął od pokrzywdzonego zlecenie miał świadomości braku możliwości jego realizacji. To ustalenie powinno prowadzić do przypisania oskarżonemu sprawstwa zarzucanego mu czynu. Z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 454 k.p.k. konieczne było uchylenie wyroku uniewinniającego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu przed sądem I instancji.

Obrońca podnosi, że ta decyzja zapadła przedwcześnie, gdyż sąd II instancji powinien rozpoznać zarzut sformułowany w apelacji prokuratora i przeprowadzić dowód z opinii sądowo-psychiatrycznej na okoliczności stanu poczytalności oskarżonego w chwili popełnionego czynu. Przyznać należy rację, że zarzut dotyczący braku zasięgnięcia opinii biegłego został sformułowany w apelacji prokuratora. Taka konieczność wynikać miała ze znajdującej się w aktach dokumentacji, z której wynika, że oskarżony leczy się psychiatrycznie. Ten zarzut nie został faktycznie rozpoznany, ale lektura znajdującej się w aktach dokumentacji świadczy o tym, że w okresie od 21 lutego 2023 r. do 10 marca 2023 r. oskarżony M. L. przebywał w zakładzie psychiatrycznym w związku z zaburzeniami adaptacyjnymi, stwierdzono również u niego stany depresyjne, które były spowodowane jego trudną sytuacją osobistą, związaną m.in. z niniejszą sprawą. Podał, on że wcześniej nie leczył się psychiatrycznie (to wynika także z dokumentacji medycznej – k. 119). Nie mamy więc tutaj do czynienia z osobą, co

do której – w oparciu o zebraną w sprawie dokumentację medyczną – można uznać, że zachodzą uzasadnione wątpliwości, iż w czasie popełnienia zarzucanego jej czynu mogła być niepoczytalna, bądź jej niepoczytalność była wówczas ograniczona w stopniu znacznym. Wskazana przez autora skargi okoliczność zaniechania przeprowadzenia przez Sąd odwoławczy dowodu z opinii biegłych psychiatrów nie mogła więc wpływać na ocenę tej skargi. Oczywiście Sąd Rejonowy w Głubczycach rozpoznający ponownie tę sprawę rozważy dopuszczenie tego dowodu, ale przede wszystkim po to by ustalić, czy oskarżony z uwagi na swój aktualny stan psychiczny może brać udział w tym ponownym postępowaniu.

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]